



Tweede stakeholdersoverleg RES Foodvalley

Verslag 3 oktober 2019

Vooraf

Dit document is een verslag van het tweede Stakeholderoverleg RES Foodvalley dat plaatsvond op donderdag 3 oktober 2019. Meer informatie over de werkwijze van dit overleg vindt u in [bijlage I](#).

Tijdens het overleg kwamen aan de orde:

1. Gezamenlijk te hanteren kaders voor de RES en criteria waaraan oplossingsrichtingen getoetst kunnen worden.
2. Procesafspraken.
3. Oplossingen en koppelkansen.

1. Kaders en toetsingscriteria

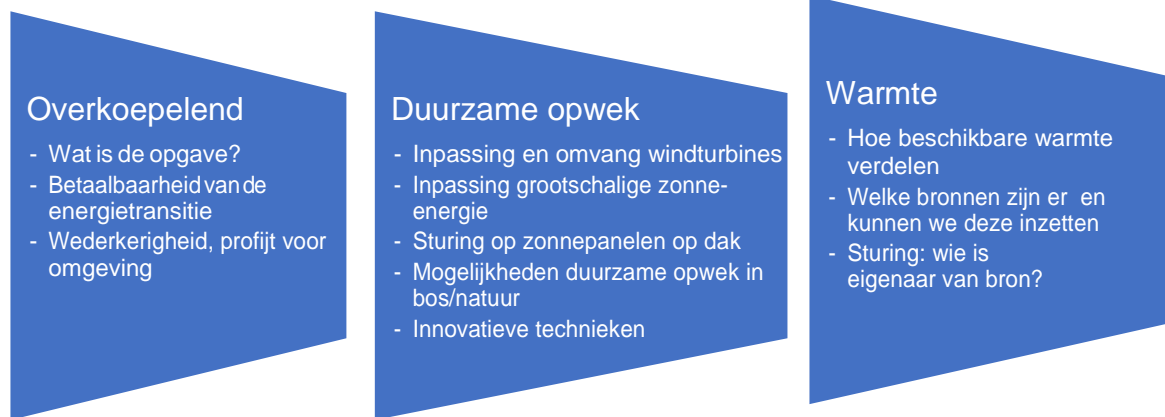
De voorgestelde kaders zijn ontleend aan het Klimaatakkoord RES en het Gelders Energieakkoord. Ze schetsen de contouren van de opdracht en het ambitieniveau. De criteria zijn ontleend aan de gesprekken met stakeholders en het Startdocument RES. Ze moeten bijdragen aan het (kwalitatief) toetsen van de oplossingsrichtingen. Vooraf worden afspraken gemaakt over de manier waarop de verschillende criteria worden gewogen. In het stakeholderoverleg zijn nog enkele opmerkingen op de kaders en toetsingscriteria besproken, waarna werd geconcludeerd dat er overeenstemming is, zie [bijlage II](#).

2. Procesafspraken

Die zijn afspraken over hoe het proces van onderhandelen aan de Stakeholderstafel. Ook hierover is nu overeenstemming, zie [bijlage III](#).

3. Oplossingen en koppelkansen

Op dit moment wordt het overzicht van issues gehanteerd in de figuur bovenaan pagina 2. Tijdens het Stakeholderoverleg op 3 oktober werd aan de hand van issues en belangen, gewerkt aan mogelijke oplossingen en koppelkansen. Het was een vrije brainstorm: ieder voor zichzelf en met elkaar. Het doel was om alvast te eerste ideeën en oplossingsrichtingen te inventariseren.



Hieronder een samenvatting van ingebrachte oplossingsrichtingen per thema:

ZON
<ul style="list-style-type: none"> - Potentie grote daken benutten (agro, bedrijventerreinen) en bundelen - Zonnepanelen als overkapping (parkeren, kippen, etc) - Kansen vrijkomende agrarische bebouwing (VAB) en asbestsanering benutten\ - Slimme combinaties zoeken: mais, eieren, stortpaatsen, openbare ruimte
WIND
<ul style="list-style-type: none"> - Combineren met snelwegen of andere grootschalige structuren - Mogelijkheden op (ondergronds te brengen) hoogspanningstracés - Te verkennen optie: in het bos
WARMTE
<ul style="list-style-type: none"> - Benutten restwarmte - Aard- en bodemwarmte - Aquathermie: kansen bij (Neder-)Rijn, Grift
OVERIGE TECHNIEKEN
<ul style="list-style-type: none"> - Kansen waterkracht en biovergisting meenemen - Mogelijkheden innovaties in kaart brengen (waterstof, smart grid, wrijvingsenergie, ...)
OVERIGE KOPPELKANSEN
<ul style="list-style-type: none"> - Kijk in welke gebieden meerdere opgaven samen komen, o.a. Grebbedijk - Koppeling met stikstofopgave: transformatiegebieden nabij natuurgebieden - Verbreden verdienmodel agrariërs - Koppelen aan voedselthema en belang biodiversiteit - Opbrengst windturbines koppelen aan verduurzamen gebouwde omgeving (fonds)

Volgende stakeholderbijeenkomst op 26 november

In het volgende Stakeholdersoverleg op 26 november ligt weer meer informatie uit de ruimtelijke ateliers op tafel. Samen met de oplossingsrichtingen, is dat input voor de onderhandeling over eerste scenario's. Materiaal ter voorbereiding wordt enkele dagen voorafgaand aan het overleg toegezonden.

Voor informatie mailt of belt u met: Nicky Struijker Boudier, communicatie RES Foodvalley, nicky@buroboudier.nl of 06-15062601.

Achtergrond

Onderhandelen vanuit belangen

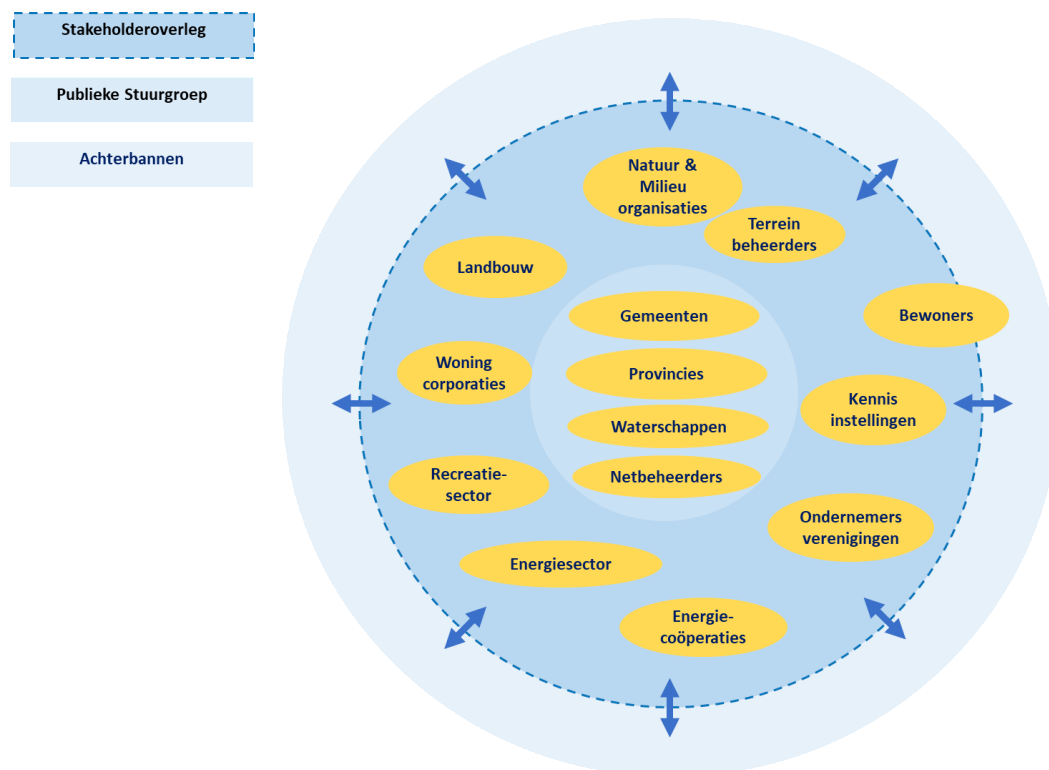
Regio Foodvalley is begonnen met het opstellen van de RES. De energieopgave en de RES raakt in Regio Foodvalley een veelheid aan (uiteenlopende) belangen. De totstandkoming van de RES is dan ook te beschouwen als een meervoudige onderhandelings situatie. Daarom gebruikt Regio Foodvalley de Mutual Gains Approach (MGA). De kern van MGA is dat zoveel mogelijk belanghebbenden worden betrokken bij deze onderhandelingen en dat aan hun belangen tegemoet wordt gekomen bij het vormgeven van oplossingen.

In plaats van de energie te steken in het bij elkaar brengen van niet te verzoenen standpunten, gaat MGA uit van het creëren van begrip voor elkaars belangen. De regio zoekt gedurende het proces naar meekoppelende belangen en aanvullende stakeholders om daarmee het aantal oplossingen groter te maken. Hoe meer oplossingen, hoe groter de kans van slagen: "De taart wordt pas verdeeld als hij groot genoeg is".

Met elkaar gaan belanghebbenden bij de Regionale Energietransitie in Regio Foodvalley op zoek naar een gezamenlijk gedragen pakket van oplossingsrichtingen.

Stakeholderoverleg

De stakeholders zijn divers en de belangen variëren. Welke rol iedere partij in het proces zal innemen is samen met zoveel mogelijk belanghebbende stakeholders op 17 mei 2019 verkend in een Brede Startconferentie. Hier zijn keuzes gemaakt over het stakeholderproces en de verschillende belanghebbenden die een rol moeten krijgen in het RES-proces¹. Om het onderhandelings- en overlegproces effectief en efficiënt in te richten is een Stakeholderoverleg gevormd met deelnemers die ieder een specifiek belang in de regio vertegenwoordigen.



¹ Zie ook hoofdstuk 4 uit de Startnotie over het stakeholders-proces: <https://www.regiofoodvalley.nl/projecten/energietransitie/>

Rol gemeenten, provincies, waterschappen, netbeheer

Dagelijks bestuurders van de gemeenten, provincies, waterschappen en netbeheerders maken onderdeel uit van het Stakeholderoverleg. Zij vormen daarnaast een Publieke Stuurgroep. Hierin stemmen zij de formele (publieke) besluitvorming af.

De gemeenteraden, provinciale staten en het algemeen bestuur van het waterschap hebben een essentiële positie in het proces. Zij nemen uiteindelijk het besluit over het Startdocument, de concept-RES en de definitieve RES. In de tussentijd is het voor het onderhandelingsproces van belang dat er voldoende ruimte en vertrouwen is voor de afstemming en onderhandeling met de stakeholders. De regio informeert daarom de gemeenteraden, provinciale staten en het algemeen bestuur van het waterschap regelmatig over de voortgang van het proces.

Kaders en Toetsingscriteria

Kaders

- Hoofdstuk D7 uit het Klimaatakkoord Regionale Energie Strategie (RES)
- Hoofdstuk D5 uit het Klimaatakkoord Bevordering draagvlak
- Gelders Energieakkoord (55% CO₂-reductie, 1,5% per jaar besparing)
- Aanvullende uitgangspunten:
 - Regionale afweging, lokaal niveau overstijgen
 - Vastgestelde beleidskeuzes zijn de basis

Toetsingscriteria

1. Bijdrage aan opgave

- De voorgestelde oplossing levert een substantiële bijdrage aan reductie van CO₂-uitstoot
- De voorgestelde oplossing levert een substantiële bijdrage aan de nationale opgave om 35 TWh duurzaam opwekvermogen op land te realiseren

2. Realiseerbaarheid

De voorgestelde oplossing is technisch, financieel-economisch en sociaal-economisch haalbaar en realisatie vóór 2030 is mogelijk. De voorgestelde oplossing is ook dienstbaar aan andere opgaven.

3. Draagvlak en participatie

De voorgestelde oplossing heeft politieke steun en overeenstemming in het stakeholderoverleg. Er is draagvlak onder betrokkenen en inwoners:

- Er wordt gestreefd naar minimaal 50% lokaal eigendom (met zeggenschap)
- Een eerlijk proces gericht op zo groot mogelijke acceptatie
- Eerlijke verdeling tussen lusten en lasten, waarbij de grootste lusten gekoppeld worden aan de zwaarste lasten

4. Aansluiting bij beleidskaders

- Denkkaders zijn breder dan beleidskaders
- De voorgestelde oplossing sluit goed aan bij bestaande gebiedsgerichte beleidskaders; indien wordt afgeweken van beleidskaders, is het duidelijk op welke wijze aanpassing van deze kaders mogelijk is
- Meekoppelkansen aanpalende beleidsvelden worden benut

5. Ruimtegebruik en ruimtelijke kwaliteit

De voorgestelde oplossing draagt bij aan efficiënt (o.a. agrarisch) ruimtegebruik en de ruimtelijke kwaliteit. De oplossing is goed landschappelijk inpasbaar, met aandacht voor biodiversiteit en sluit aan bij de kenmerken van het gebied.

6. Toekomstvastheid en continuïteit

De voorgestelde oplossing is niet in beton gegoten en biedt ruimte voor innovatie, met doelstelling 2050 (klimaatneutraal) in het vizier. De oplossing biedt kansen voor groei, flexibiliteit en voorkomt een "lock-in".

Procesafspraken

1. Het proces wordt begeleid door een onafhankelijke bemiddelaar
2. Het Stakeholderoverleg besluit over de inhoud van de RES, binnen de kaders van het Startdocument en mandaat van de deelnemers, met goedkeuringsrecht bij de raden, staten en het ab van het waterschap
3. In het proces wordt niet gestemd en er zijn geen veto's, maar er wordt actief gezocht naar consensus. Daarin is geen ruimte voor dominantie vanuit één persoon. De consensus wordt actief afgestemd met formele procedures.
4. We willen ons houden aan de planning in het Klimaat Akkoord. Indien tijdsdruk gaat knellen gaat consensus en de kwaliteit van het proces vóór het streven om de planning vast te houden.
5. Tijdens het proces hebben we het over belangen, niet over standpunten
6. Deelnemers hebben mandaat en kennen hun mandaat
7. Deelnemers zijn vaste vertegenwoordigers en stellen een vaste plaatsvervanger aan
8. Deelnemers hebben de mogelijkheid om agendapunten in te brengen
9. Communicatie gaat vanuit één document
10. Informatie mag gedeeld worden
11. Er is pas overeenstemming als er overeenstemming over het geheel is
12. De groep als geheel beslist over toelaten van een nog niet vertegenwoordigd belang
13. De regionale ateliers zorgen voor input voor en uitwerking van het Stakeholderoverleg
14. Het Stakeholderoverleg is openbaar